

07.04.2020

Asia/4

§ 59

Sosiaali- ja terveystoimen toiminnan ja talouden ennuste

HEL 2020-004097 T 02 02 01

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi tiivistelmän toiminnan ja talouden toteumaennusteesta 29.2.2020 tilanteessa.

Käsittely

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja vastaava suunnittelija Mikael Karell olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvion sitovat tavoitteet
- 2 Talousarvion määrälliset tavoitteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja vastaava suunnittelija Mikael Karell ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Kaupunginkanslialle toimitetaan vuonna 2020 talouden ja toiminnan ennusteet kolme kertaa. Kaikki kaupunginkanslialle toimitettavat ennusteet tuodaan tiedoksi sosiaali- ja terveyslautakunnalle. Sosiaali- ja terveystoimen ennusteet laaditaan kaupunkiyhteisen rakenteen mukaisesti.

Koronapandemia vaikuttaa myös ennusteen lautakuntakäsittelyn aika-
tauluun, ja lautakuntaan tuodaan tässä vaiheessa alustava tiivistetty
koonti talouden ja toiminnan toteutumisesta helmikuun lopun tilantees-
sa. Varsinainen ennuste ja tarkempi palvelukohtainen erittely tuodaan
lautakunnan kokoukseen 5.5.2020.

HUSin osalta ei ole vielä saatavilla ennustetta tammi–helmikuun toteu-
tumien pohjalta, joten HUSin ennusteessa on huomioitu vain laskennal-
linen arvio koronapandemian kustannusvaikutuksista.

Sosiaali- ja terveystoimialalla on viisi erillistä talousarviokohtaa, joiden
ennusteet ovat seuraavat:

Sosiaali- ja terveyspalvelut (51001)

5 10 01 Sosiaali- ja terveys- palvelut (milj. euroa)	TP 2019	TA 2020	Ennuste 29.2.	Ero TA	Ero TA %
Tulot	163,6	158,8	149,9	-8,9	-5,5 %
Menot	-1 429,8	- 1 498,1	- 1 551,3	- 53,2	-3,6 %
Toimintakate	-1 266,2	- 1 339,3	- 1 401,4	- 62,1	4,6 %

Sosiaali- ja terveyspalvelujen tulojen arvioidaan alittavan budjetin 8,9
milj. eurolla.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen menojen ennusteessa on mukana sekä
laskennallinen arvio koronapandemian kustannuksista, noin 50 milj. eu-
roa, että valtionperinnöistä jaettavien avustusten (kuolinpesät) tekninen
ylitys, 2,4 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen menojen arvioidaan toteutuvan ilman ko-
ronapandemian kustannusvaikutuksia ja ilman teknistä ylitystä lähes
budjetin mukaisesti. Ylityspaine ilman edellä mainittuja on 0,8 milj. eu-
roa.

Ylityksestä 2,4 milj. euroa on niin sanottua teknistä ylitystä valtionpe-
rinnöistä (kuolinpesät) jaettavien avustusten osalta. Valtionperinnöistä
jaettavat avustukset on aiemmin kirjattu menoina taseeseen, mutta
vuoden 2019 alusta lukien avustukset maksetaan käyttötalousmenois-
ta. Koska sosiaali- ja terveystoimiala ei ole toimintakatteellinen talous-
arviokohta, vaan sitova taso ovat menot, sosiaali- ja terveyspalvelujen
talousarviokohdalle voidaan myöntää teknistä ylitysoikeutta valtionpe-
rinnöistä myönnettyjen järjestöavustuksien verran. Ylitysoikeus perus-
tuu valtionperinnöistä saatuihin tuloihin.

Kustannusten kehitystä seurataan osana johtamista tarkasti kuukausittain ja sosiaali- ja terveystoimen johto määrittelee johtamistoimenpiteitä, joilla ylityspainetta vähennetään. Osaa ylityspaineista voidaan kompensoida henkilöstömenojen säästöillä, kun kaikki vakanssit eivät ole kokovuotisesti käytössä henkilöstön vaihtumisen tai rekrytointiviiveiden vuoksi. Ostopalvelujen osalta ylitystä pyritään pienentämään tarkemalla asiakas- ja tuottajaohjauksella.

Koronapandemiasta johtuva laskennallinen ylityspaine sosiaali- ja terveyspalvelujen talousarviokohdalle on noin 50 milj. euroa. Tässä vaiheessa ei pystytä arvioimaan pandemian kestoa ja toteutuneita kustannuksia on vielä kertynyt vähän, joten kustannusvaikutus on laskennallinen arvio. Koronapandemiasta johtuvia kustannuksia seurataan tarkasti ja niitä tarkennetaan toimialan toisessa virallisessa ennusteessa.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa on ylityspainetta 19,4 milj. euroa ilman koronapandemiasta aiheutuvia kustannuksia. Valtaosa ylityspaineesta koostuu lastensuojelun ja vammaistyön asiakaspalvelujen ostoista. Lastensuojelun laitoshoidon ja perhehoidon ostopalvelujen tarve pysyy vuoden 2019 tasolla, mutta alkuvuoden perusteella kasvu näyttää pysähtyneen.

Terveys- ja päihdepalvelujen arvioidaan alittavan budjettinsa 0,5 milj. euroa ilman koronapandemiasta aiheutuvia kustannuksia. Arvioitu alitus koostuu suun terveydenhuollon henkilöstömenojen arvioidusta säästöstä. Suun terveydenhuollon henkilöstökustannuksissa oli alun perin varauduttu Apotin käyttöönottoa varten sijaisten palkkaamiseen omalla määrärahalla etupainotteisesti kevään aikana. Apotin käyttöönoton siirryttyä vuodelle 2021 tullaan koronapandemian aikana vähentyneet henkilöstöresurssit keskittämään yhteydensaantiin, hoidon tarpeen arvioon ja kiireelliseen hammashoittoon sekä muualle sosiaali- ja terveystoimialalle.

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen budjetin arvioidaan alittavan 3,3 milj. euroa ilman koronapandemian kustannusvaikutuksia. Alitus koostuu rintamaveteraanien kotona asumista tukevista palveluista. Rintamaveteraanien kotona asumista tukevat palvelut muuttuivat lakimuutoksella maksuttomiksi 1.11.2019 lukien. Kotona asumista tukevat palvelut kirjataan käyttötalouden sijasta taseeseen ja valtiokonttori korvaa kunnille palvelujen kustannukset.

Hallinnon budjetin arvioidaan toteutuvan tässä vaiheessa talousarvion mukaisesti. Toimialan yhteisten menojen ennustetaan alittavan budjettinsa yhteensä 12,4 milj. eurolla. Toimialan yhteisissä menoissa valtaosa alituksesta tulee Apotin käyttöönoton sijaiskustannuksiin varatusta ja

toteutumatta jäävästä 8,2 milj. eurosta ja loppuvuoden 2019 rintamave-
teraanien lakimuutosten jälkeisestä kustannusten 3,9 milj. euron oikai-
susta.

Toimeentulotuki (51002)

5 10 02	TP 2019	TA 2020	Ennuste 29.2.	Ero TA	Ero TA %
Toimeentulotuki (milj. euroa)					
Tulot	3,1	2,6	2,6	0	0
Menot	-13,5	-14,6	-17,8	-3,2	- 21,9 %
Toimintakate	-10,4	12,0	-15,2	-3,2	- 26,7 %

Toimeentulotuen tulojen arvioidaan toteutuvan budjetin mukaisesti.
Toimeentulotuen menojen arvioidaan kasvavan 3,2 milj. euroa korona-
pandemian vuoksi.

Vastaanottokeskukset ja valtion korvaamat maahanmuuttopalvelut (51003)

5 10 03	TP 2019	TA 2020	Ennuste 29.2	Ero TA	Ero TA %
Vastaanottokeskukset ja valtion korvaamat maahan- muuttopalvelut (milj. euroa)					
Tulot	18,9	14,9	15,5	0,6	4,0 %
Menot	15,9	13,5	13,9	-0,4	-3,0 %
Toimintakate	3,0	1,4	1,6	0,2	14,3 %

Vastaanottokeskusten ja muiden valtion korvaamien maahanmuutto-
palvelujen osalta sekä menot että tulot ylittyvät. Toimintakatteen arvioi-
daan toteutuvan 0,2 milj. euroa suurempana talousarviossa.

Vastaanottokeskusten ja muiden valtion korvaamien maahanmuutto-
palvelujen aiheutuneet kustannukset ovat kaupungin näkökulmasta val-
tiolta läpilaskutettavia eriä.

Apotti (51004)

5 10 04	TP 2019	TA 2020	Ennuste 29.2	Ero TA	Ero TA %
Apotti ja Sote- maakuntaudistus (milj. euroa)					
Tulot	0,6	0,8	0,8	0	0%
Menot	-14,3	-29,6	-29,6	0	0%
Toimintakate	-13,7	-28,8	-28,8	0	0%

Apotti-hankkeen tulojen ja menojen arvioidaan tässä vaiheessa toteu-
tuvan budjetin mukaisesti. Sekä HUSin että Helsingin käyttöönoton siir-

tymisen tarkempia kustannusvaikutuksia ei vielä tässä vaiheessa ole tiedossa

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (51005)

5 10 05 HUS (milj. euroa) Menot	TP 2019	TA 2020	Ennuste 29.2	Ero TA	Ero TA %
	690,5	665,7	774,4	-108,7	-16,3 %

HUSin tammi-helmikuun toteumaennustetta ei vielä tässä vaiheessa ole käytettävissä. HUSin talousarvio vuodelle 2020 Helsingin osalta on 704,4 milj. euroa eli 38,7 milj. euroa Helsingin HUSin talousarviokohdan menoja suurempi. HUS arvioi alustavasti, että koronaviruksen aiheuttamat toimenpiteet pienentävät HUSin tulosta noin 180 milj. eurola. Suuri osa tulosvaikutuksesta aiheutuu pienentyneistä myyntituotoista kunnilta johtuen toiminnan painopisteen siirtämisestä koronan hoitamiseen. Toisaalta koronasta johtuvien hoitajaksojen määrä kasvaa. HUSin negatiivisen tuloksen rahoittaminen ratkaistaan myöhemmin.

Helsingin laskennallinen osuus HUSin tuloksen pienenemisestä on noin 70 milj. euroa.

Investoinnit

Investointien arvioidaan toteutuvan seuraavasti:

(milj. euroa)	TA 2020	Ylitysoikeudet	TA 2020 yhteensä	Ennuste 29.2.	Ero TA
Tietotekniikkahankinnat	8,25	1,25	9,50	9,50	0
Muut hankinnat	7,70	2,25	9,95	9,95	0
Yhteensä	15,95	3,50	19,45	19,45	0

Irtaimen omaisuuden määräraha sisältää ylitysoikeuden vuodelta 2019 siirtyneistä hankinnoista, joita varten kaupunginvaltuusto on 25.3.2020 § 95 myöntänyt yhteensä 3,5 milj. euron suuruisen ylitysoikeuden vuodelle 2020.

Kaupunkistrategian ja toimintasuunnitelmien toimenpiteiden edistyminen

Sosiaali- ja terveystoimi toteuttaa kaupunkistrategiaa, keskeisiä kaupunkistrategian kärkihankkeita sekä kaupungin yhteissuunnittelun teemoja ja tavoitteita yhdessä muiden toimialojen kanssa. Sosiaali- ja terveystoimen näkökulmasta keskeisiä kaupunkistrategian kärkihankkeita ja tavoitteita ovat muun muassa nuorten syrjäytymisen ehkäisy, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen ja koordinointi, liikkumissohjelma ja eri ikä- ja väestöryhmien liikkumisen edistäminen, asukaskokemuksen, asiakastyytyvyyden ja osallisuuden lisääminen, kaik-

07.04.2020

Asia/4

kien helsinkiläisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen, työllisyyden edistäminen sekä harrastusmahdollisuuksien turvaaminen.

Kaupunkistrategian toteutumisesta annetaan tarkempi selvitys lautakunnalle 5.5.2020 kokouksessa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Talousarvion sitovat ja määrälliset tavoitteet on esitetty liitteissä 1 ja 2.

Lautakunnalle annetaan tarkempi selvitys toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta 5.5.2020 kokouksessa.

Arvio merkittävimmistä toimintaympäristön ja palvelutuotannon riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Koronapandemia aiheuttaa sosiaali- ja terveystoimessa kiireettömän hoidon ja palvelujen saatavuuden vähenemistä, merkittäviä poikkeusjärjestelyjä henkilöstön työtehtävissä riittävän henkilöstön turvaamiseksi koronapandemiaan liittyviin tehtäviin sekä merkittäviä kustannusvaihteluja sosiaali- ja terveystoimen talouteen. Monien toiminnallisten ja talouden tavoitteiden ennakoita jätetään toteutumatta koronapandemian johdosta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvion sitovat tavoitteet
- 2 Talousarvion määrälliset tavoitteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano